

НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИЙ КОМПЛЕКС
"Інженерно-економічна школа – Львівський економічний ліцей"
НАКАЗ
м. Львів

11 жовтня 2021 року

№ 173-о

Про проведення заходів з протидії булінгу у НВК «ШЕЛ»

Відповідно до положень Конституції України, Конвенції ООН про права дитини, законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про охорону дитинства», відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2020р. № 1236 «Про встановлення карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID – 19, спричиненої корона вірусом SARS-CoV-2» (із змінами), у зв'язку з переходом закладів освіти на дистанційну форму освіти, з урахуванням загрози зростання чисельності випадків небезпечної поведінки дітей під час ізоляції, що несе загрозу їхньому життю та здоров'ю, зокрема спричинених використанням мережі Інтернет, з метою забезпечення конституційних прав учнів, запобігання проявів жорстокого ставлення до дітей, приниження їх честі і гідності під час освітнього процесу, формування у здобувачів освіти здатності протистояти булінгу, навичок ненасильницької поведінки, побудови конструктивного діалогу, створення особистої мирної стратегії поведінки в конфлікті, запобігання насильству в учнівському середовищі,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Методичні рекомендації щодо формування безпечного освітнього простору і запобігання булінгу в НВК «ШЕЛ» (Додаток 1);
2. Затвердити План заходів щодо запобігання та протидії булінгу (Додаток 2);
3. Ввести в дію Журнал звернень про випадки булінгу в НВК «ШЕЛ»;
4. Кутельмах І.Р., заступнику директора з навчально-виховної роботи, Олексів М.О., практичному психологові, Бурак З.Є., педагогові-організатору, Брегею І.І., соціальному педагогові:
  - 4.1. забезпечити виконання Плану заходів щодо запобігання та протидії булінгу (Додаток 2);
  - 4.2. організувати просвітницьку роботу з учасниками освітнього процесу щодо запобігання жорсткому поводженню в учнівському середовищі;
  - 4.3. не допускати випадків фізичного та психологічного насильства, образ, недбалого й жорстокого поводження з дітьми;
  - 4.4. формувати в учасників освітнього процесу толерантне ставлення один до одного;
  - 4.5. уникати проявів жорстокого ставлення до учнів, приниження їхньої честі, гідності та інших форм насильства (фізичного або психічного) зі сторони працівників НВК «ШЕЛ»;
  - 4.6. про усі випадки неправомірного поводження працівників по відношенню до учнів негайно інформувати адміністрацію закладу;
  - 4.7. ознайомити педагогічних працівників з комплексним Планом заходів щодо запобігання та протидії булінгу, формування в дітей та учнівської молоді ціннісних життєвих навичок.
5. Кураторам навчальних груп:
  - 5.1. забезпечити щоденний контроль за станом кожної дитини з метою попередження проявів насильства або негативних явищ;
  - 5.2. створювати позитивну атмосферу в учнівському колективі;
  - 5.3. терміново повідомляти адміністрацію НВК «ШЕЛ» щодо порушень правил безпечного освітнього простору;

- 5.4. забезпечити проведення роз'яснювальної роботи серед учнів та батьків щодо безпечного освітнього середовища через різноманітні форми роботи;
- 5.5. проводити разом з психологом діагностику психологічного клімату групи і виявляти дітей, які зазнали прояви булінгу зі сторони своїх однокласників.
- 5.6. формувати безпечний освітній простір шляхом створення позитивного мікроклімату групи, оволодіння учнями навичок безпечної поведінки та толерантної міжособистісної взаємодії;
- 5.7. при плануванні виховної роботи на 2021/2022 навчальний рік передбачити дієві заходи і форми роботи з профілактики дитячих правопорушень та безоглядності;
- 5.8. посилити індивідуальну роботу з гімназистами, схильними до правопорушень та їх батьками;
- 5.9. проводити години спілкування «Мобінг», «Булінг»;
- 5.10. забезпечити неухильне виконання плану заходів у 2021-2022 навчального року.
- 5.11. включити тематичні заходи до планів виховної роботи та забезпечити якісний рівень їх підготовки і проведення.
6. Контроль за виконанням даного наказу залишаю за собою.

В.о. директора

Ігор Шеремета

Методичні рекомендації щодо формування безпечного освітнього простору і запобігання булінгу в НВК «ШЕЛ»

ВСТУП

Основним завданням сучасного освітнього закладу, що підтверджується й поширюється Міністерством освіти і науки України та Міжнародною організацією ЮНІСЕФ є створення нового освітнього простору, головними засадами якого є створення безпечного навчального середовища, а також забезпечення прав, свобод та інтересів дітей. Концепція «Нова українська школа» (НУШ) вимагає реформування існуючого алгоритму розвивальної, корекційної та профілактичної роботи, адже дуже часто в освітніх закладах постає проблема булінгу та порушення норм поведінки учнями, що не дозволяє в повному обсязі досягти поставлених демократичних орієнтирів. Важливою умовою ефективності роботи працівників психологічної служби є розставлення пріоритетів та цілей, викладених комітетом ООН:

- взаєморозуміння;
- взаємоповага;
- дружня атмосфера;
- пріоритет прав людини;
- толерантність;
- постійний розвиток;
- активна життєва позиція;
- здоровий спосіб життя;
- людяність;
- порядність;
- повага до приватного життя;
- мир;
- єдина країна.

З огляду на те, що створення концепції нового освітнього простору є надзвичайно складним завданням, пропонуємо створити безпечне освітнє середовище, яке б регулювало стосунки між усіма учасниками освітнього процесу.

Головною метою безпечного освітнього середовища у закладі є навчання дітей і дорослих безпечній взаємодії в освітньому процесі, а також захист дітей від насильства та зловживань з боку однолітків і дорослих (батьків, опікунів або працівників навчальних закладів).

Розділ I

Завдання безпечне освітнє середовище

Маючи на меті створити безпечний освітній простір, необхідно чітко сформулювати та зазначити завдання, які регламентують засади поведінки учасників освітнього процесу.

Аналізуючи питання безпечного освітнього середовища були визначені основні завдання в НВК «ШЕЛ»:

1. Визначити поняття «булінгу» та його види; виявити чинники, які перешкоджають безпеці учасників освітнього процесу;
2. Відпрацювати систему узгоджених поглядів і уявлень учнів, педагогів, психолога, батьків на освітнє середовище;
3. Обґрунтувати умови організації безпечного освітнього середовища та вимоги (критерії) до його ефективної організації для кожного учасника освітнього процесу;
4. Скласти доступний алгоритм реагування та протидії булінгу;
5. Сформулювати конкретні рекомендації учням, педагогічним працівникам, батькам щодо організації безпечного середовища в НВК «ШЕЛ».

Розділ II БУЛІНГ

Булінг (знущення, цькування, залякування) – це зарозуміла, образлива поведінка, пов'язана з дисбалансом влади, авторитету або сили. Булінг проявляється в багатьох формах: є вербальна, фізична, соціальна форми булінгу, а також кіберзалякування.

Стаття 1. Вербальний булінг

Словесне знущання або залякування за допомогою образливих слів, яке включає в себе постійні образи, погрози й неповажні коментарі про кого-небудь (про зовнішній вигляд, релігію, етнічну приналежність, інвалідність, особливості стилю одягу і т. п.).

Стаття 2. Фізичний булінг

Фізичне залякування або булінг за допомогою агресивного фізичного залякування полягає в багаторазово повторюваних ударах, стусанах, підніжках, блокуванні, поштовхах і дотиках небажаним і неналежним чином.

Стаття 3. Соціальний булінг

Соціальне залякування або булінг із застосуванням тактики ізоляції припускає, що когось навмисно не допускають до участі в роботі групи, трапеза це за обіднім столом, гра, заняття спортом чи громадська діяльність.

Стаття 4. Кіберзалякування

Кіберзалякування (кібернасильство) або булінг у кіберпросторі полягає у звинуваченні когось з використанням образливих слів, брехні та неправдивих чуток за допомогою електронної пошти, текстових повідомлень і повідомлень у соціальних мережах. Сексистські, расистські та подібні їм повідомлення створюють ворожу атмосферу, навіть якщо не спрямовані безпосередньо на дитину.

Розділ III ПОРЯДОК

подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) Загальні питання

1. Цей Порядок розроблено відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькування)».
2. Цей Порядок визначає процедуру подання та розгляду заяв про випадки булінгу (цькування).
3. Заявниками можуть бути здобувачі освіти, їх батьки/законні представники, працівники та педагогічні працівники НВК «ШЕЛ» та інші особи.
4. Заявник забезпечує достовірність та повноту наданої інформації.
5. У цьому Порядку терміни вживаються у таких значеннях:

Булінг (цькування) – діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

Типовими ознаками булінгу (цькування) є:

1. систематичність (повторюваність) діяння;
2. наявність сторін – кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);
3. дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника, та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого.

Подання заяви про випадки булінгу (цькування)

1. Здобувачі освіти, працівники та педагогічні працівники, батьки та інші учасники освітнього процесу, яким стало відомо про випадки булінгу (цькування), учасниками або свідками якого стали, або підозрюють його вчинення по відношенню до інших осіб за зовнішніми ознаками, або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб зобов'язані повідомляти директору гімназії.

2. Розгляд та неупереджене з'ясування обставин випадків булінгу(цькування) здійснюється відповідно до поданих заявниками заяв про випадки булінгу(цькування) (далі – Заява).
3. Заяви, що надійшли на електронну пошту НВК «ШЕЛ» отримує секретар-діловод, яка зобов'язана терміново повідомити керівника закладу та відповідальну особу.
4. Прийом та реєстрацію поданих Заяв здійснює відповідальна особа, а в разі її відсутності – особисто директор НВКУ «ШЕЛ» або його заступник.
5. Заяви реєструються в окремому журналі реєстрації заяв про випадки булінгу(цькування).
6. Датою подання заяв є дата їх прийняття.
7. Розгляд Заяв здійснює директор НВК «ШЕЛ» з дотриманням конфіденційності.

Відповідальна особа

1. Відповідальною особою призначається працівник НВК «ШЕЛ» з числа педагогічних працівників.
2. До функцій відповідальної особи відноситься прийом та реєстрація Заяв, повідомлення директора.

Комісія з розгляду випадків булінгу (цькування)

1. За результатами розгляду Заяви директор видає наказ про проведення розслідування випадків булінгу (цькування) із визначенням уповноважених осіб.
2. З метою розслідування випадків булінгу (цькування) уповноважені особи мають право вимагати письмові пояснення та матеріали у сторін.
3. Для прийняття рішення за результатами розслідування директор НВК «ШЕЛ» створює комісію з розгляду випадків булінгу (цькування) (далі – Комісія) та скликає засідання.
4. Комісія створюється наказом директора НВК «ШЕЛ».
5. До складу комісії можуть входити педагогічні працівники (у тому числі психолог, соціальний педагог), батьки постраждалого та булера, директор та інші заінтересовані особи.
6. Комісія у своїй діяльності керується законодавством України та іншими нормативними актами.
7. Якщо Комісія визначила, що це був булінг (цькування), а не одноразовий конфлікт чи сварка, тобто відповідні дії носять систематичний характер, то директор НВК «ШЕЛ» зобов'язаний повідомити уповноважені органи Національної поліції (ювенальна поліція) та службу у справах дітей.
8. У разі, якщо Комісія не кваліфікує випадок як булінг (цькування), а постраждалий не згодний з цим, то він може одразу звернутись до органів Національної поліції України із заявою, про що директор має повідомити постраждалого.
9. Рішення Комісії приймаються більшістю її членів та реєструються в окремому журналі, зберігаються в паперовому вигляді з оригіналами підписів всіх членів Комісії.
10. Потерпілий чи його/її представник можуть звертатися відразу до уповноважених органів Національної поліції України (ювенальна поліція) та службу у справах дітей з повідомленням про випадки булінгу (цькування).
11. Батьки зобов'язані виконувати рішення та рекомендації Комісії.

Терміни подання та розгляду Заяв

1. Заявники зобов'язані терміново повідомляти керівнику закладу про випадки булінгу (цькування), а також подати Заяву.
2. Рішення про проведення розслідування із визначенням уповноважених осіб видається протягом 1 робочого дня з дати подання Заяви.
3. Розслідування випадків булінгу (цькування) уповноваженими особами здійснюється протягом 3 робочих днів з дати видання рішення про проведення розслідування.
4. За результатами розслідування протягом 1 робочих дня створюється Комісія та призначається її засідання на визначену дату але не пізніше чим через 3 робочих дні після створення Комісії.
5. Директор НВК «ШЕЛ» зобов'язаний повідомити уповноважені органи Національної поліції (ювенальна поліція) та службу у справах дітей про кваліфікований Комісією випадок булінгу (цькування) протягом одного дня.

Реагування на доведені випадки булінгу

1. На основі рішення комісії з розгляду випадків булінгу (цькування), яка кваліфікувала випадок як булінг (цькування), а не одноразовий конфлікт чи сварка, тобто відповідні дії носять систематичний характер, директор НВК «ШЕЛ»:

- повідомляє уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України (ювенальна поліція) та службі у справах дітей про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти;

- забезпечує виконання заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування) (далі – Заходи).

2. Заходи здійснюються заступником директора з виховної роботи у взаємодії з практичним психологом та затверджуються директором закладу.

3. З метою виконання Заходів можна запроваджувати консультаційні години у практичного психолога, створювати скриньки довіри, оприлюднювати телефони довіри.

Відповідальність осіб причетних до булінгу (цькування)

1. Відповідальність за булінг (цькування) встановлена статтею 173 п.4 Кодексу України про адміністративні правопорушення такого змісту:

«Стаття 173 п.4». Булінг (цькування) учасника освітнього процесу.

Булінг (цькування), тобто діяння учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого, - тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин.

Діяння, передбачене частиною першою цієї статті, вчинене групою осіб або повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення, - тягне за собою накладення штрафу від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин.

Діяння, передбачене частиною першою цієї статті, вчинене малолітніми або неповнолітніми особами віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років, - тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин.

Діяння, передбачене частиною другою цієї статті, вчинене малолітньою або неповнолітньою особою віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років, - тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин.

Неповідомлення директором закладу уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України про випадки булінгу (цькування) учасника освітнього процесу – тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк до одного місяця з відрахуванням до двадцяти процентів заробітку.

Розділ IV

АЛГОРИТМ ЩОДО ПОПЕРЕДЖЕННЯ БУЛІНГУ

1. Ознайомлення учасників освітнього процесу з нормативно-правовою базою та регулюючими документами щодо превенції проблеми насилля в освітньому середовищі.
2. Проведення зустрічей, круглих столів, семінарів, тренінгів із залученням представників правоохоронних органів, служб соціального захисту, медичних установ та інших зацікавлених організацій.
3. Запровадження програми правових знань у формі гурткової, факультативної роботи.

4. Організація роботи гуртків, факультативів із психології.
5. Створення інформаційних куточків для учнів із переліком організацій, до яких можна звернутися у ситуації насилля та правопорушень.
6. Ознайомлення учителів і дітей з інформацією про прояви насильства та його наслідки.
7. Батьківські збори – це форма організації спільної діяльності батьків, учителів, практичного психолога та соціального педагога, яка передбачає їх спілкування з метою обговорення актуальних питань навчання і виховання, ухвалення рішень.
8. Консультації - форма роботи з батьками, яка передбачає надання фахівцями психологічної служби допомоги батькам із різних проблем родинного виховання.
9. Педагогічний консилиум - форма спілкування учнів, учителів, фахівців психологічної служби навчального закладу та батьків, метою якої є цілісне, різнобічне вивчення особистості учня, вироблення єдиної педагогічної позиції; визначення головних напрямів удосконалення виховного процесу зусиллями вчителів, батьків, самого учня; тренінги спілкування, методики оволодіння аутотренінгом.
10. Для успішного попередження та протидії насильству треба проводити заняття з навчання навичок ефективного спілкування та мирного розв'язання конфліктів.

Розділ V

Моніторинг за реалізацією антибулінгової політики

1. Директор НВК «ШЕЛ» призначає уповноважену особу з захисту прав дітей.
2. Призначена особа відповідає за реалізацією антибулінгової політики, реагування на будь-які сигнали щодо його порушення, а також за внесення пропозицій стосовно внесення змін до антибулінгової політики.
3. Кожні півроку відповідальна особа повинна проводити загальний моніторинг рівня виконання вимог антибулінгової політики працівниками НВК «ШЕЛ».
4. Під час проведення такого загального моніторингу працівники можуть подавати пропозиції стосовно внесення змін до антибулінгової політики та повідомляти про порушення її вимог на території закладу.
5. На основі результатів уповноважена особа має підготувати звіт та передати його директору.
6. Враховуючи результати моніторингу, директор НВК «ШЕЛ» повинен внести необхідні зміни до антибулінгової політики та повідомити про них працівників.

Функціональні обов'язки відповідального за захист та дотримання прав дітей.

1. Отримання повідомлень про ризики для дітей і реагування на них;
2. Проведення не рідше ніж один раз на рік загального моніторингу рівня виконання вимог до безпечного освітнього середовища та реагування на будь-які сигнали щодо його порушення. Під час проведення такого загального моніторингу працівники НВК «ШЕЛ» мають змогу подавати пропозиції та повідомляти про порушення вимог на території закладу;
3. Підготовка звіту за результатами моніторингу та подання його директору НВК «ШЕЛ». Враховуючи результати моніторингу, директор повинен внести необхідні зміни до освітнього середовища та повідомити про них працівникам;
4. Консультування працівників щодо конкретних випадків порушення безпеки дитини;
5. Роз'яснення у разі потреби батькам, дітям положень про безпечне освітнє середовище, надання інформації щодо змін;
6. Інформування (у разі потреби) про випадки порушення безпеки дитини (ризики, загрози, насильство) компетентних установ, таких як поліція (шкільні офіцери поліції), соціальні служби.

Показники виконання вимог антибулінгової політики

1. У НВК «ШЕЛ» запроваджено реалізацію антибулінгової політики, яка містить принципи захисту дітей від насильства.
2. Стратегія і відповідні принципи захисту дітей дотримуються всіма працівниками.
3. Стратегія визначає такі питання:
  - порядок повідомлення та втручання, де поетапно зазначено, що слід робити, коли дитина стала жертвою насильства або її безпеці загрожують незнайомі люди, члени родини чи працівники НВК «ШЕЛ»;
  - правила захисту особистих даних, які визначають методи збереження та поширення інформації про дітей;
  - правила захисту зображень дітей, які визначають, як можна знімати дітей на фото або відео та поширювати їх зображення;
  - правила доступу дітей до мережі Інтернет і їх захисту від шкідливих матеріалів, розміщених у ній, включно з призначенням особи або осіб, відповідальних за нагляд за безпечним використанням комп'ютерної мережі.
  - принципи безпечних відносин між працівниками закладу та дітьми, включно з повним описом поведінки, яка є неприйнятною при спілкуванні з дітьми.

НВК «ШЕЛ» здійснює нагляд за своїми працівниками для запобігання випадкам насильства проти дітей.

1. Прийняття на роботу нових працівників із перевіркою їх біографічних даних, характеристик і придатності для роботи з дітьми.
2. У випадках, коли виникають підозри щодо можливих загроз безпеці дітей або застосування насильства проти дітей працівниками закладу, у НВК «ШЕЛ» завжди дотримуються вимог антибулінгової політики.

НВК «ШЕЛ» проводить інформування своїх працівників з питань захисту дітей від насильства та надання їм допомоги в небезпечних ситуаціях.

НВК «ШЕЛ» проводить навчання батьків з питань виховання без застосування насильства та захисту дітей від насильства.

У НВК «ШЕЛ» дітей навчають, які права вони мають і як вони можуть захистити себе від насильства.

**План
заходів щодо запобігання та протидії булінгу в НВК «ШЕЛ»**

№ п/п	Заходи	Відповідальний	Термін виконання
1.	Поновити інформацію про профілактику булінгу та негативних поведінкових явищ на сайті НВК «ШЕЛ»	Василик М.А. Олексів М.О. Бурак З.Є.	Жовтень 2021
2.	Оформлення тематичного інформаційного кутка «Стоп Булінг!»	Василик М.А.	Листопад 2021
3.	Проведення виховних годин, бесід, інтерактивних уроків на теми «Мій світ без насильства»;	Куратори груп	Листопад Грудень 2021
4.	Проведення занять з наступної тематики: • «Правила безпечної роботи в інтернет-мережі»; • «Безпека спілкування в інтернеті»; • «Кібербулінг або агресія в інтернеті: способи розпізнання і захист»; • «Кібербулінг – небезпечна віртуальна агресія»; • «Кібер плюс боулінг. Що робити та як допомогти. Ваша безпека у ваших руках»; • «Булінг, кібербулінг, секстинг, мобінг, тролінг... Як розпізнати та вберегтися».	Олексів М.О. Брегей І.І.	Січень Лютий 2022
5.	Проведення бесід відкритого спілкування: • «Не допускай насилля над ближнім»; • «Змінюй в собі негативне ставлення до інших»; • «Всяке добре діло несе нагороду в собі самому»; • «Відверті розмови про терпеливість»; • «Джерело зла є марнославство, а джерело добра – милосердя!»	Брегей І.І.	Грудень 2021 Березень 2022
6.	Формувати в учасників освітнього процесу толерантного ставлення один до одного.	Педагогічні працівники	Упродовж року
7.	Проведення флешмобу: «Доброта – це те, що може почути глухий і побачити сліпий»	Бурак З.Є.	Березень 2022
8.	Онлайн – тренінг для кураторів груп з розвитку навичок спілкування та мирного вирішення конфліктів.	Олексів М.О.	Квітень 2022
9.	Конкурс плакатів: «Моє щасливе дитинство без насилля»	Олексів М.О. Михайлишин Н.І.	Грудень 2021 Квітень 2022

Заступник директора Іванна Кутельмах